

Zondag 27 maart 2022

4^e zondag van de Veertigdagentijd

Thema: 'Door medelijden bewogen'

Evangelielezing: Lucas 15, 1-3. 11-32

Overweging

Toen ik op de middelbare school zat, fietste ik elke ochtend 10 kilometer heen en 's middags natuurlijk weer 10 kilometer terug naar huis. En als ik dan thuis kwam, stond vaak mijn vader op de uitkijk om te kijken of ik er al aan kwam.

Ik vond dat heel normaal. En nu ik ouder ben, heb ik daar veel meer waardering voor. Ik kan die bezorgdheid en liefde nu veel beter begrijpen.

En nu mijn kinderen naar school gaan, betrap ik me erop dat ik vaak zo rond kwart voor drie, als de school is afgelopen, even naar buiten loop, zogenaamd naar de brievenbus, maar onwillekeurig kijk ik de straat af om te zien of de kinderen er al aan komen.

Zo is het ook met de vader uit het verhaal. Die stond ook op de uitkijk. Je leest er bijna overheen. Er staat: Zijn vader zag hem al in de verte aankomen. Met andere woorden, die vader stond al dagen, weken, maanden, misschien wel jaren, op de uitkijk: komt mijn zoon nog terug? Want je kunt je wel voorstellen wat er in hem omgaat op het moment dat de jongste laat weten dat hij zijn erfdeel opeist.

Met andere woorden, hij zegt eigenlijk: vader, jij bent dood voor mij. Hij trapt op zijn vaders ziel. Maar de vader zegt geen woord, hij verdeelt slechts zijn bezit en laat zijn zoon gaan.

Hij zadelt hem niet op met een gevoel van moreel onbehagen, hij vermaant niet, hij dwingt geen beloften af, zoals mensen bij een afscheid nog wel eens willen doen, wij horen ook geen sentimentaliteiten in de trant van "kind, mijn huis staat altijd voor je open", waarmee hij stiekem toch weer een claim op zijn zoon zou leggen.

Nee, de vader zwijgt, hij laat zijn zoon in vrijheid gaan. En de jongste zoon vertrekt spoorloos en laat niets meer van zich horen.

En we kunnen ons ook goed voorstellen wat het betekent voor de vader te wachten, uit te zien, te verlangen en te hopen, tegen alle hoop in. En wanneer dan toch de jongste zoon thuiskomt, wat moet het dan een uitzinnige vreugde zijn geweest, die alle pijn wegneemt. En we zien geen spoor bij de vader van een wantrouwend "wat kom je doen?" of van een sentimenteel "ik wist wel dat je je vader niet vergeten was" of van een moraliserend "ik hoop dat je je lesje geleerd hebt". Niets van dat al. Er is maar één ding dat die vader interesseert: de schaamte en schande tenietdoen die zijn vuil en haveloos kind aankleven. De liefde bedekt alles.

Haalt vlug het mooiste kleed en steek een ring aan zijn vinger. Slacht het gemeste kalf".

En ze beginnen feest te vieren, maar hoe zit het dan met die oudste zoon?

Onthoud dat Jezus de gelijkenis vertelt aan de farizeeën en Schriftgeleerden, mensen die hun houvast, hun heil vinden in het strikt naleven van de Thora, de wetten. Zij kunnen dus geen begrip opbrengen voor iemand als Jezus die met hoeren en tollenaars de maaltijd deelt. Jezus, die mensen een tweede kans geeft. Zoals de oudste zoon geen begrip kan opbrengen voor zijn vader.

Zijn vader, die die lapzwans van een jonge zoon weer vol vreugde heeft ontvangen. Die zijn jongste zoon weer een kans tot leven geeft. En dus wil de oudste zoon niet meer binnenkomen. Heb je dat weer. Is de ene zoon net teruggekeerd, geeft de ander niet thuis. Heeft die vader opnieuw een verloren zoon.

Het is ook moeilijk te begrijpen voor die oudste zoon. Als iemand jou de rug toekeert, niets meer van je wil weten, en dan toch, zonder mitsen en maren, die persoon weer in de armen sluiten. Zo'n vorm van overdadige barmhartigheid en liefde is op zichzelf onbegrijpelijk, niet te beredeneren of te berekenen. Ze is altijd een gave om niet.

Veel meer dan "de verloren zoon" is dit verhaal eigenlijk "de barmhartige vader". En zo kijkt God ook naar ons, met een blik vol ontferming, liefde en barmhartigheid. Bij Hem kunnen we altijd terugkeren. Bij Hem krijg je altijd een nieuwe kans.

We zongen zojuist:

"Hij (God) ziet ons al van verre, omdat Hij ons bemint.

En liever dan de sterren, is Hem een mensenkind.

En voordat wij Hem zoeken

Zijn wij gezocht door Hem."

Dat het zo moge zijn.

Amen.

Frans-Willem van de Sande